

Minister Zdrowia

PLPR.050.33.2025.PR
Warszawa, 28 maja 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 2480, złożone 15 maja 2025 r. przez Panią Posel Olę Semeniuk-Patkowską w sprawie braku nocnych i świątecznych dyżurów aptek w Piszcu, Minister Zdrowia przedstawia następujące stanowisko w odniesieniu do kolejno poruszonych zagadnień.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy Ministerstwo Zdrowia uznaje brak dostępu do aptek nocnych i świątecznych w miastach powiatowych za systemowe zaniedbanie, Minister Zdrowia stwierdza, że nie uważa, że istnieje stan powszechnego braku dostępu do dyżurów aptecznych, a zatem nie może odnieść się do kwestii zaniedbań w tym zakresie. Od 2023 r. funkcjonują przepisy umożliwiające ekspedycję apteczną, które zastąpiły wcześniejsze szcątkowe przepisy w tej materii. Należy uzupełnić, że nastąpiło to po prawie 20 latach zgłaszania postulatów w tym przedmiocie, zarówno ze strony samorządu terytorialnego, jak i środowiska farmaceutów. Po raz pierwszy wprowadzono finansowanie dyżurów aptecznych ze środków publicznych w celu wyeliminowania strat aptek wynikających z nieopłacalności dyżurowania, które według wieloletnich deklaracji miały być głównym problemem, z jakim boryka się ekspedycja apteczna. Należy w tym miejscu podkreślić, że obecne przepisy zostały opracowane w ramach współpracy z przedstawicielami władz samorządowych w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu. Tym samym treść obowiązujących przepisów była wypracowana również przez przedstawicieli władz samorządowych.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy i kiedy Ministerstwo podejmie działania legislacyjne, które umożliwią powiatom skuteczne egzekwowanie obowiązku pełnienia takich dyżurów, należy wskazać, że kwestia egzekwowania przez organy powiatu ustalanych przez siebie zasad dyżurowania, pozostaje w ich kompetencji.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy planowane jest wprowadzenie możliwości obowiązkowych dyżurów dla aptek na wzór nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej,

Minister Zdrowia wskazuje że nie jest to planowane, ani nawet rozważane. Skala ekspedycji aptecznej w dni wolne od pracy lub w porze nocnej jest mała. Najczęściej przedmiotem sprzedaży prowadzonej w trakcie dyżurów nie są nawet leki, a nawet kiedy sprzedawane są faktycznie leki, to nie o podstawowym znaczeniu dla ochrony zdrowia. Działalność apteczna zasadniczo różni się od tej prowadzonej przez różnego rodzaju służby czy strażę, czy nawet podmioty zapewniające nocną i świąteczną opiekę zdrowotną czy prowadzące SOR, gdzie finansuje się nie tylko faktyczną pomoc, ale samą potencjalną gotowość do niesienia pomocy.

Minister Zdrowia nie znajduje uzasadnienia dla wymagania pełnienia dyżurów aptecznych całonocnie (i potencjalnie ich pełnego finansowania), na potrzeby pozostawiania apteki w gotowości do zabezpieczenia potrzeb potencjalnie kilku osób w produkty, które najczęściej można zakupić w standardowych godzinach dziennych, co pozostałoby bez wpływu na stan ich zdrowia.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy Ministerstwo planuje nowelizację przepisów, tak aby właściciele aptek nie byli karani w sposób nadmierny i nieproporcjonalny za drobne uchybienia formalne popełnione w trakcie pełnienia dyżuru, Minister Zdrowia nie jest w stanie udzielić odpowiedzi, gdyż nie może zidentyfikować, o jakiego rodzaju karanie chodzi, ani w jakim związku to karanie miałoby pozostawać z wykonywaniem dyżurów. Jedyną formą dolegliwości przewidzianą w przepisach Prawa farmaceutycznego w związku z ekspedycją apteczną, jest ta sprowadzająca się do zwrotu uzyskanego wynagrodzenia za pełnienie dyżurów w przypadku potwierdzenia, że apteka w ogóle nie dyżurowała na ustalonych zadach albo sprzecznie z ich treścią. Nie do przyjęcia jest, aby w takich przypadkach miałyby nie być jakichkolwiek sankcji.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy planowane jest zniesienie lub złagodzenie istniejących przepisów, które utrudniają lub wręcz uniemożliwiają aptekom organizację dyżurów nocnych z uwagi na wymogi kadrowe i odpowiedzialność zawodową, Minister Zdrowia wskazuje, że nie identyfikuje takich przepisów. Funkcjonują jedynie przepisy, które wyłączają możliwość wyznaczenia aptek do dyżurowania przez wzgląd na określone okoliczności, nie zaś przepisy które miałyby komplikować samo prowadzenie dyżurów, po wyznaczeniu apteki do ich pełnienia. Należy też wyjaśnić, że w aptecze w czasie godzin jej otwarcia konieczne jest zapewnienie obecności farmaceuty. Nie jest planowane zniesienie tego obowiązku z uwagi, że osoba wydająca leki powinna posiadać odpowiednią wiedzę i wykształcenie, które zapewni bezpieczeństwo pacjentów i np. nie pomyli leków przy wydawaniu.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy Ministerstwo planuje stworzenie funduszu wsparcia dla aptek w mniejszych miastach, które podejmą się pełnienia nocnych dyżurów – z uwzględnieniem realnych kosztów organizacyjnych i kadrowych, Minister Zdrowia nie planuje takich rozwiązań. Finansowanie dyżurów jest finansowane z środków Narodowego Funduszu Zdrowia w godzinach, które zgodnie z posiadanymi danymi są porą gdzie faktycznie są realizowane recepty. Jeżeli władze powiatu uznają, że chcą aby apteka pełniła dyżury w szerszym zakresie ma możliwość podjąć stosowną uchwałę i zapewnić w tym zakresie finansowanie pełnienia dyżuru.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy Ministerstwo jest gotowe opracować i uruchomić centralną platformę informacyjną z aktualizowanym wykazem aptek pełniących dyżury, dostępną zarówno online, jak i w formie interaktywnej dla służb medycznych, Minister Zdrowia nie planuje takich działań na poziomie centralnym. Informacje o dyżurach aptecznych powinny być powszechnie dostępne, proste i szybkie w wyszukaniu na poziomie powiatów.

W odpowiedzi na pytanie o to, jakie działania podejmie Ministerstwo w przypadku, gdy w danym powiecie – jak obecnie w Pieszem – żaden punkt apteczny nie pełni dyżuru, a mieszkańcy i turyści są zmuszeni do pokonywania kilkudziesięciu kilometrów w środku nocy w celu zakupu leków ratujących zdrowie, Minister Zdrowia wskazuje, że uprawnienie do wyznaczenia dyżurującej apteki pozostaje we właściwości władz powiatu. Jednocześnie zaleca wszystkim władzom powiatowym, które mają problem z wyznaczaniem dyżurujących aptek, aby podjęły współpracę z lokalnymi okręgowymi izbami aptekarskimi, które zobowiązały się wesprzeć powiaty w tym procesie.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/